

Rozhýbaný kraj

November / 2024

 KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

**Recept na povodne?
Unikátny projekt Košickej
župy zaujal svet**

**Prekročte prah
fantázie v župnom
múzeu, galérii,
divadle aj hvezdárni**

Obsah

Košický valec v Cali!

Teraz už aj v Južnej Amerike a vôbec na celom svete vedia o našich unikátnych vodozádržných opatreniach...

Rastislav Trnka

predseda KSK
predseda@vucke.sk

„To, že niekto dosiahne nejaký úspech, je len dôkazom pre všetkých, že ostatní ho môžu dosiahnuť tiež.“ Táto známa myšlienka amerického prezidenta Abrahama Lincolna mi napadla po tom, čo sa náš Košický svetový kraj zaskvel na medzinárodnom fóre. A nie hocijakom, ale tom najprestížnejšom v rámci udalosti roka v oblasti ochrany životného prostredia. Viete, čo spája vyše 10-tisíc kilometrov vzdušnou čiarou vzdialené Cali s Košicami? Tretie najväčšie mesto Kolumbie, až 10-krát väčšie ako metropola východu, hostilo pod záštitou Organizácie spojených národov delegátov na konferencii o zlepšení biodiverzity. A Košický samosprávny kraj bol priamo v epicentre diania! Teraz už aj v Južnej Amerike a vôbec na celom svete vedia o našich unikátnych vodozádržných opatreniach v okolí Gelnice a Dobšinej. Projekt sme pripravovali päť rokov a svetoví lídri netajili príjemné prekvapenie. Rozhodne ich zaujal, lebo výsledky nezávislých renomovaných odborníkov sú úžasné. Vďaka konkrétnym zásahom sa podarilo zastaviť vysychanie a prehrievanie lesov. V konečnom dôsledku to pomohlo prírode, samotnej faune a flóre, zabránilo úbytku úrodnej pôdy a môže v budúcnosti ochrániť obyvateľov pred záplavami a značnými škodami. Vďaka nášmu zelenému projektu, najrozsiahlejšiemu a inovatívnemu v prospech obnovy biodiverzity na svete, sme pozitívnym príkladom významu regionálnych iniciatív v globálnom úsilí v boji proti klimatickým zmenám. Výrok britského premiéra Winstona Churchilla, že „nikdy, nikdy, nikdy, nikdy sa nevzdávajte“ nasvedčuje vervu a oduševnenie, ktoré stoja zato, aby sa ľudstvo a aj my všetci v našom regióne mali dobre a žili tu šťastne.

Žena, ktorá si tyká s vodou

Voda je vraj dobrý sluha, ale zlý pán. Táto východniarka sa rozhodla skamarátiť sa s oboma. Hľadá riešenia, aby sme z vody mali úžitok a toto tekuté zlato nepúšťali bezvýznamne do kanála. Župa oslovila profesorku Martinu Zelenákovú, aby odborným očkom dohliadla na jeden z najväčších projektov kraja. Viac v rozhovore.

str. 4 - 5

Výhodnejšie cestovanie vďaka zónovej tarife

Cestujúci regionálnymi autobusmi v Košickom a Prešovskom samosprávnom kraji majú od augusta k dispozícii nové druhy cestovného. Novinkou sú prestupné lístky aj predplatné časové lístky, ktoré sú pre pravidelných cestujúcich najvýhodnejšie.

str. 14 - 17

Úspora energií v krajských zariadeniach

Župa ukončila ďalší projekt zameraný na úsporu energií. Tentoraz v špecializovanom zariadení a zariadení pre seniorov Subsidium Rožňava. Po novom budú na Gemerí využívať 12 % energie z obnoviteľných zdrojov. Okrem výdavkov za energie tak kraj ušetrí aj prírodu.

str. 19

Rozhovo

s Martinou Zeleňákovou

Pedagogička, ktorá strieda katedru a lodičky s výskumom v lese s čížmami na nohách. Je odborníčkou v oblasti vodného hospodárstva a environmentalistiky. Znie to zložito? Profesorka Zeleňáková ukazuje študentom, laickej i odbornej verejnosti, že niekedy stačia aj malé kroky k tomu, aby sme zmiernili dopady klimateckej zmeny. Prečítajte si rozhovor s vedkyňou, ocenenou osobnosťou kraja za rok 2023, ktorá stojí aj za jedným z najväčších projektov Košickej župy na ochranu biodiverzity na Slovensku.

Projekt na obnovu biodiverzity v rozsahu, aký realizoval Košický kraj, nemá v Európe konkurenciu. Vysvetlite, čo sa župe podarilo?

Budem sa to snažiť povedať v skratke, podstatou je renaturalizovať 90 kilometrov lesných ciest. Dokážeme tým znížiť povrchový odtok zo spevnených plôch (lesné cesty), zadržať vodu v lese a umožniť jej infiltráciu a zadržanie v území, kde v podobe dažďovej vody spadne.

Znie to zaujímavo, ale prečo je potrebné takto zasahovať do prírody?

Ide o celý rad prospešných krokov, ktoré pomôžu životnému prostrediu a tým aj nášmu životu na modrozelennej planéte. Takéto kroky podporia biodiverzitu, zároveň pomôžu zachovať existenciu lesných ekosystémov. Dokážeme nimi dotovať zásoby podzemných vôd, renaturalizovať lesnú krajinu a zabezpečiť jej správne fungovanie aj obnoviť funkcie lesa po ťažbe.

Dnes sa snažíme reagovať na nepriaznivú situáciu v životnom prostredí, no mali takéto problémy aj naši predkovia, s čím sa borili a ako riešili záplavy?

Záplavy vždy boli, sú aj budú. Hovorme však o aktivitách, ako sa so záplavami človek vysporiada. V minulosti naši predkovia nemali také hodnoty v podobe majetku, ohrozené povodňami, ako sú dnes – ľudia vlastnili menej materiálu, ne vzácného kapitálu, preto boli škody podstatne nižšie. Avšak, dnes sme tu na východe náchylnejší na povodňové ohrozenia. Deje sa tak aj z dôvodu neudržiavania čistoty koryt vodných tokov, hospodárenia v lesoch, neudržiavania lesných ciest či znečistenia priepustov, ale i marenia odtoku vody.

Niektorí vidia iba ťažké stroje, ktoré

prišli do lesa „urobiť poriadky“. Ako by ste presvedčili týchto kritikov o opaku?

„Ťažké stroje“ ničia lesnú krajinu pri ťažbe, nemožno zazlievať, že prevláda takýto názor. Avšak, ťažba v lesoch trvá podstatne dlhšie ako obnova lesných ciest. Aj následky zásahu týchto mechanizmov sú preto menšie a majú v celkovom dôsledku pozitívne účinky, čo v prípade ťažby nie je potvrdené.

Na projekte v lesoch v okolí Gelnice a Dobšinej spolupracovali vedci zo Slovenska aj z Česka, aká bola vaša úloha?

Mala som úlohu miestnej expertky, čiže znalkyne existujúcich podmienok v slovenských lesoch a autorizovaného inžiniera vodohospodárskych stavieb. Cieľ bol jasný – konzultačná a poradenská výpomoc pri realizovaní navrhovaných protipovodňových opatrení po ukončení ťažby.

Vy sama často z akademickej pôdy vyrážate na tú, kam si treba obuť gumáky. Tak nám prezradte, aká je situácia v lesoch kraja?

Ťažba v slovenských lesoch devastuje krajinu. Je to viditeľné veľmi intenzívne po roku 2004, kedy Vysoké Tatry potrápila silná víchrica. Tieto zásahy v lese je preto nevyhnutné znižovať a znižovať ich negatívne dôsledky.

Zložitú tému ste jednoducho vysvetlili vďaka „modrej vode“. Pre fanúšikov Kameňáku vysvetlite, čo si pod tým predstaviť a prečo sa projekt realizoval práve v lesoch na Spiši a Gemeri?

Medzi filmom a projektom v Košickom kraji netreba hľadať súvislosť. Naše modré farbivo vo vode je neškodné voči prírode a oproti Kameňáku nemá žiadnu silu (smiech). Umožnilo nám len identifikovať priesak vody do pôdy a tým zistiť množstvo zadržanej vody v lesnej pôde. Uvedené lokality sú zatiaľ ťažbou a následnými dôsledkami vo využívaní územia, preto boli vybrané za modelové.

Hovoríme o vode, ako sme na tom v Košickom kraji a na Slovensku, máme jej dostatok?

Zásoby podzemnej vody sú veľmi kvalitné, čo sa týka povrchovej vody, po jej dostatočnej úprave, myslím, že je veľmi dobrá. Základ je, že môžeme pokojne

piť vodu z vodovodu a to je vzácnosť. Slovensko je na tom v porovnaní s inými krajinami naozaj dobre.

Čo vás najviac baví na vašej práci a čo vás „na vode“ tak veľmi priťahuje?

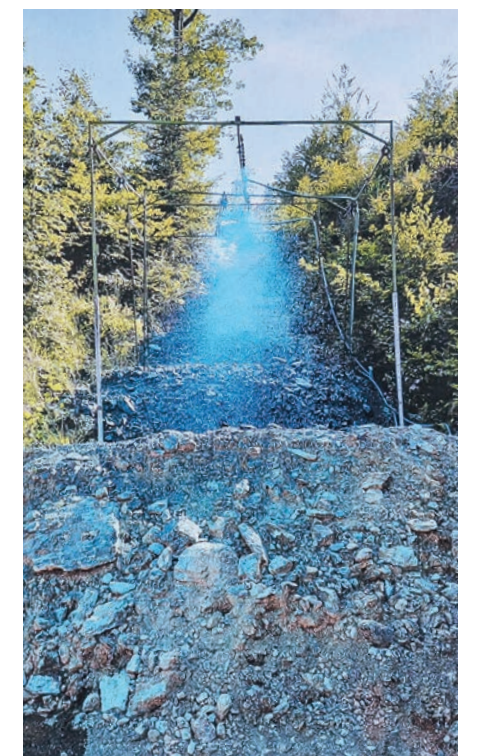
Je to ten pocit, že voda je základ, že sa zaoberám niečím naozaj dôležitým. Výskumy a riešenia, na ktorých sa podieľam pomáhajú ľuďom aj krajine. Teší ma pocit, že mám možnosť zmeniť niečo k lepšiemu.

Trpíte aj vy profesionálnou deformáciou? Všímate si opatrenia na vodných tokoch, priehradách a podobne?

Svoju prácu neberiem iba ako zamestnanie, som naplno zžitá s týmto povoláním. Prehľad majú aj moje deti, často od nich počujem: „Mamka, fot vodný tok, pozri, toto ťa iste bude zaujímať.“ Snažím sa čo najviac prepojiť vedeckú a odbornú činnosť s rodinou.

Na záver jedna rýchla otázka, dovolenka pri vode či na horách?

Uprednostňujem vodu, no chodievam aj na turistiku, lebo aj v horách sú potôčky. Zaujímavé je potom porovnávať rieky a bystriny, horské vodné toky s tými, ktoré pretekajú nížinami. Dobrým výletom je pre mňa aj prechádzka k prameňom riek, naposledy to bol prameň Hornádu, odporúčam.

Ide o celý rad prospešných krokov, ktoré pomôžu životnému prostrediu a tým aj nášmu životu na modrozelennej planéte.

Aby voda z našich lesov neodtiekla „do kanála“

Tipnete si, koľko vody sa zmestí do 160 olympijských bazénov? Je to približne 400 miliónov litrov. Presne také množstvo sa župe podarilo zadržať ročne v lesoch v okolí Gelnice a Dobšinej.

Unikátny projekt, ktorý svojím rozsahom nemá konkurenciu v Európe ani vo svete! Košický samosprávny kraj urobil opatrenia na ochranu a obnovu prirodzenej biodiverzity v lesoch na Gemeri a Spiši. Špeciálnou technológiou s pomocou strojov narušil rokmi udupanú vrstvu pôdy, ktorá sa začína správať ako betón. Výsledky na seba nenechali čakať. Zatiaľ čo pred opatrením otekalo z lesov v okolí

Gelnice a Dobšinej až 60 % dažďovej vody bez úžitku, teraz v nich vďaka Košickej župe zostáva takmer 100 %. Projekt ukazuje, že v prípade prívalových dažďov by mohlo ísť o účinnú ochranu pred bleskovými povodňami či zosuvom pôdy. A to nie je všetko. Unikátna technológia zabráňuje aj erózii úrodnej pôdy. Tá vzniká veľmi pomaly – jeden centimeter sa tvorí približne 100 až 150 rokov.

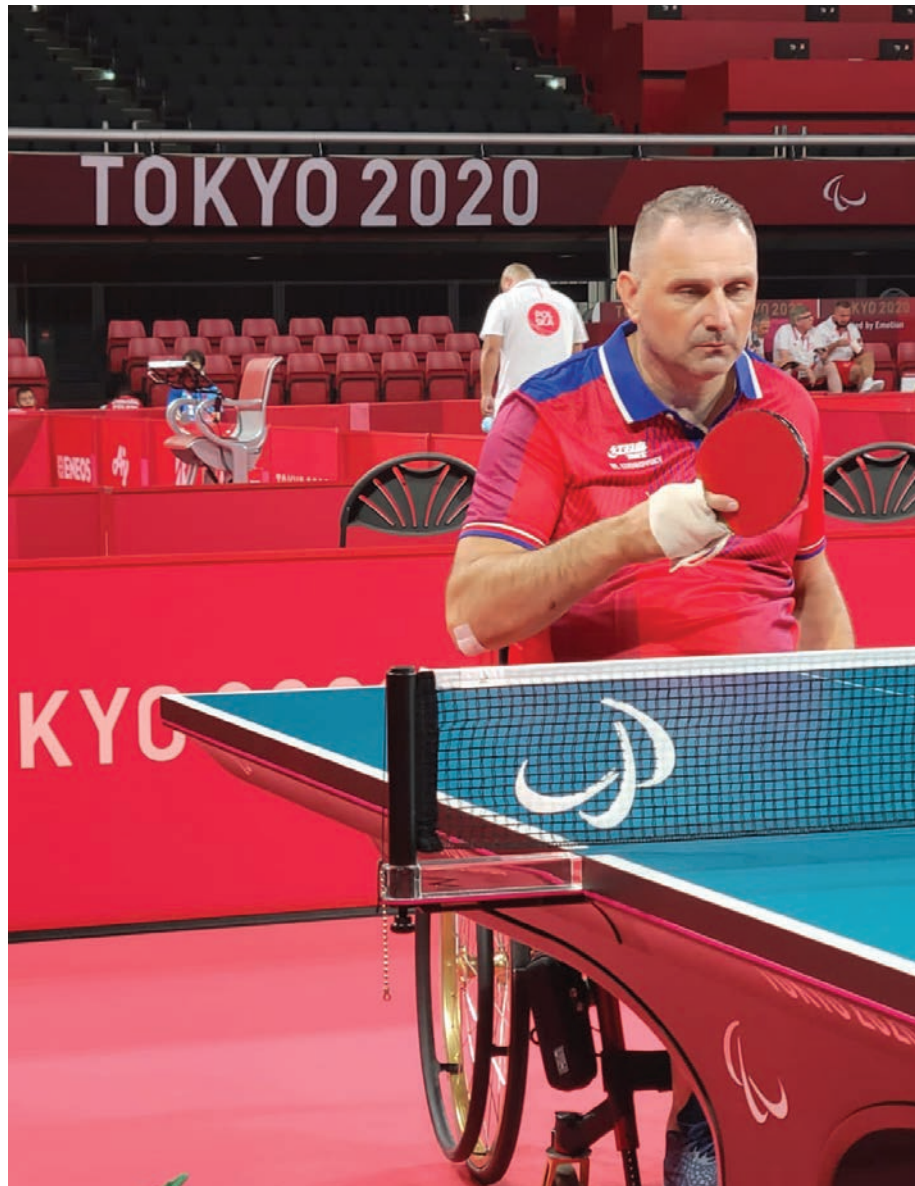
S pomocou odborníkov zo Slovenska a Čiech rýpadlá narušili pôdu lesa v celkovej dĺžke viac ako 90 kilometrov, avšak celkový pozitívny dopad na ekosystém lesa a vody ďaleko presahuje plochu 2500 hektárov. Okrem obnovy poškodennej lesnej pôdy, ktorá stratila prirodzenú schopnosť vsakovať vodu, si kraj od inovatívnych opatrení sľubuje aj ďalšie pozitíva. Obnovu fauny a flóry či zlepšenie

schopnosti zachytávať CO₂. Opatrenia bránia aj hromadeniu bahna v sídlach a v toku v čase povodní, čím predchádzajú možným škodám na majetku a infraštruktúre v príslušných obciach. V neposlednom rade pomáhajú prevodu zrážok do hlbších častí pôdy, čoho výsledkom je zvyšovanie podzemných zásob pitnej vody. Práce na Spiši a Gemeri boli ukončené v závere roka 2023 a ich efekt bol vyhodnotený v priebehu roka 2024 na základe nezávislých kontrolných meraní. Pod tie sa podpísal Výzkumný ústav meliorácií a ochrany pôdy, v.v.i., Praha, ktorý sa dlhodobo venuje nezávislej kontrolnej činnosti obdobných projektov po celej Európe. Účinnosť opatrení overil za pomoci dažďového simulátora so zafarbenou modrou vodou. Vďaka nej mohli odborníci sledovať veľkosť povrchového odtoku a mieru infiltrácie do podzemnej časti pôdy. Česi vykonali niekoľko ďalších analýz na neupravených a revitalizovaných lesných cestách a výsledkom bolo ich porovnanie. Projekt na ochranu a obnovu biodiverzity realizovala Košická župa v rámci Programu obnovy krajiny, ktorý sa v Košickom kraji implementuje od roku 2018. Získala naň 4,3 milióna eur z Kohézneho fondu (operačný program Kvalita životného prostredia) a ďalších 200-tisíc eur dofinancovala z vlastného rozpočtu.

Úspech v OSN a EÚ

Projekt na obnovu biodiverzity z Košického kraja zaujal aj medzinárodnú verejnosť na konferencii OSN v Cali v Kolumbii. Košický župan Rastislav Trnka sa na konferencii COP16 v Južnej Amerike zúčastnil ako člen delegácie Európskeho výboru regiónov, ktorá mu ponúkla priestor na prezentáciu projektu. Európsku úniu zaujali aktivity KSK aj vďaka prezentácii prostredníctvom Zastúpenia KSK v Bruseli.

Paralympionik Martin Ludrovský: Začal som novú etapu života

Napriek nepriazni osudu získal opäť chuť do života. Martin Ludrovský (51) ostal po nehode na motorke pripútaný na vozík, no ani to mu nezabránilo žiť naďalej s elánom. Vďaka podpore najbližších sa dostal k športu a v para stolnom tenise sa mu podarilo získať tie najvyššie ocenenia. V súťaži družstiev má okrem paralympijské-

ho prvenstva na konte aj dva tituly majstra sveta a tri majstra Európy. Postupne sa mu začalo dariť aj v individuálnej súťaži, kde má už na konte dva bronz z majstrovstiev Európy. Medailové úspechy si pripísal aj na paralympiádach. Východniar Martin žil svoj motoristický sen. Vlastnil komplexnú automobilovú firmu, mi-

loval adrenalín a čokoľvek, čo voňalo po naftu a benzíne. Všetko sa zmenilo v osudový júnový deň v roku 2005 na motokrosovej dráhe pri Prešove počas tréningu. Precenil svoje sily a v tom najhoršom momente dostal krč do rúk. Nasledoval pád z motorky a tá sa po dopade na zem odrazila proti jej jazdcovi. Utrpel zranenia chrbtice a miechy, ktoré už lekári nedokázali napraviť. **“Nikto nevie, čo má v takej situácii robiť, na to neexistuje manuál. V mojom prípade pomohla chuť a odhodlanie žiť. Netušil som, ako vyzerá vozíčarský svet, ale rozhodol som sa začať novú etapu, život na vozíku,”** opísal Ludrovský. Odrazovým mostíkom sa pre Martina stal rehabilitačný pobyt v Kováčovej, kde spoznal ľudí s podobným údelom. Zistil, že aj on dokáže naďalej fungovať plnohodnotne, môže šoférovať, športovať a cestovať. Vďaka podpore rodiny a priateľom, ktorí mu verili, sa rozhodol pustiť naplno do športu. **“Povedali mi, že mám dlhé ruky, nech si to vyskúšam s raketou. Museli mi ju ale najprv priviazať k ruke, keďže po nehode už nemám silný úchop. Párkrát som prehodil pingpongovú loptičku a pochválili ma s tým, že tak za šesť-sedem rokov tréningu to bude aj na profesionálnej úrovni. Po návrate domov sme s mojím otcom kúpili pingpongový stôl a začali sme trénovať. Odvtedy to už malo rýchly spád. V priebehu dvoch rokov ma zaradili do slovenskej reprezentácie,”** dodal Ludrovský. Za svoju najcennejšiu športovú trofej označil bronzovú medailu z olympiády v Tokiu. Na tej poslednej v Paríži sa mu cenný kov vybojovať nepodarilo. Nič ale neľutuje a aktívnemu pohybu sa venuje naďalej a zvažuje, že na olympiáde v Los Angeles 2028 sa pokúsi o reparát. Popri športovej kariére sa venuje aj hľadaniu technických vylepšení pre zdravotne znevýhodnených ľudí a rovnako sa snaží pomáhať tým, ktorých zastihol rovnaký osud. **“Je mnoho ľudí, hlavne mladých, ktorí sa po takomto vážnom úraze vyslovene opustia a stratia dôvod žiť. Ak sa ich snaží utešiť doktor alebo niekto z rodiny, často to nedokážu prijať. Ak im to poviem ja ako niekto, kto si to reálne zažil a prešiel si tou neopísateľnou a bolestivou zmenou, dokáže im to priniesť skutočné povzbudenie. Na vlastnej koži som zažil, aké je v takýchto zlomových chvíľach dôležité mať okolo seba tých správnych ľudí, no najmä milujúcu rodinu a priateľov,”** zakončil Ludrovský.

Na umenie sa nemusíte dívať cez sklo vitríny

Vďaka prostriedkom z grantovej výzvy Tradície inšpirujú inovácie v sume 160 000 € nájdete na 4 miestach kraja iskrivé novinky.

Zážitok z krajských múzeí či divadiel nadobúda nový rozmer. Čo je to kultúra, okúsíte na vlastnej koži! Lebo od autentických zážitkov vás neodradí sklo, stĺpiky ani bariéry. Vďaka grantu župné kultúrne organizácie už za 6 rokov zrealizovali 23 projektov v každom regióne, kde putovalo spolu vyše 800 000 €.

Divadelné laboratórium

Na múrmi Bábkového divadla v Košiciach objavíte unikát, jediný na Slovensku. Niečo podobné je najbližšie „u kamarádů“ za hranicami a potom až na Taiwane. V tomto labáku je na dosah bábkový automat, kde si návštevníci môžu sami zahrať bábkovú rozprávku. Taktiež maskérsky stôl a kostýmový svet pre tvorbu vtipných masiek a kostýmov kombináciou maľovaných rekvizít a audiovizuálnej

techniky. Nechýba ani filmové štúdio pre tvorbu krátkych objektových alebo kreslených filmov.

Multifunkčná sieň Galileo

Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum v Michalovciach si na vesmír poriadne posvietili. Súčasťou novej siene je okrem prenosného planetária aj virtuálny kútik a parádne vedecké hračky. Pri vstupe do hviezdárne vás hneď oslnia nafukovacie modely Zeme a Mesiaca s podsvietením.

Cesta za pokladom

Košický zlatý poklad vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach dostane nový lesk vďaka digitálnym prvkom a poriadnej modernizácii. Expozí-

cia bude bohatšia o interaktívnu UV stenu. Pribudne aj banské náradie či vedro s rudou, ktoré môžu zvedavci premiestniť, aby si vyskúšali prácu baníkov. V mincovni zas okúsia ručnú razbu. Originálnym interaktívnym prvkom bude zamrežovaný trezor s obrazovkou a váhou. Po vstupe na váhu sa na obrazovke objavia a poskladajú zlaté tehly. Bádatelia tak doslova naplnia trezor vlastnou váhou.

Open space

Galéria umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi finalizuje obnovu miesta prvého kontaktu s predajňou, šatňou a foyer. Interiér renesančnej budovy zmení vzhľad zo zatvoreného na otvorený priestor. Nové informačné systémy zas umožnia jednoduchšiu orientáciu návštevníka v priestorovom labyrinte.

Na Gemeri a Spiši ukončil kraj jednu z najväčších rekonštrukcií ciest

Košický kraj pre vás zrekonštruoval takmer 19 kilometrov cesty II/533. Projekt stál takmer 6 miliónov eur.

Tu výtlk, tam trhlina, málo zvodidiel, narušené odvodnenie či nebezpečne situované zastávky. To všetko je už na ceste II/533 minulosťou. Na trase od Gemerskej Polomy až na Spiš sa župe podarilo zrekonštruovať 19 kilometrov ciest. Ide o dôležitý úsek, ktorý tvorí spojnicu medzi okresmi Rožňava a Spišská Nová Ves až po hranicu s Prešovským krajom. Župa naňho získala financie z Integrovaného regionálneho operačného programu. Vaše autá už viac nebudú trpieť a o bezpečnejšiu jazdu je na tejto trase postarané. Na úsekoch sme položili nový asfalt a zosilnili tak konštrukciu vozovky. Niektoré časti cesty sme rozšírili a doplnili takmer 8

kilometrov nových zvodidiel. Opravili sme 22 priepustov a keďže sa blíži zimné obdobie, umiestnili sme niekoľko nových meteostaníc, ktoré nám poslúžia najmä v rámci zimnej údržby ciest. Ved' Martin na bielom koni určite cvála aj v tomto regióne. A ak nepríde na koni, tak na autobuse. Zrekonštruovali sme preto aj autobusové zastávky, ktoré boli v jazdnom pruhu bez vhodného napojenia na chodníky. Oprava sa týka aj 4 mostov, ktoré boli v nevyhovujúcom stave. Samozrejmosťou je osadenie nových portálov dopravného značenia. Hovorí sa, dvakrát merať a raz rezať. Aj túto cestu sme plánovali odovzdať skôr, no počkali sme najprv na vý-

stavbu kanalizácie v obci Harichovce začiatkom roka 2024. Ďakujeme, že ste to vydržali a veríme, že výsledok vás teší. Župu jednoznačne áno, pretože chce bezpečnejšie a pohodlnejšie cesty pre vás. Cieľom tohto projektu je okrem toho aj lepšia dostupnosť ku kľúčovej dopravnej sieti EÚ (TEN-T) a k cestám I. triedy. Správa ciest Košického kraja každoročne pracuje aj na súvislých opravách. Časť tejto trasy v Spišskej Novej Vsi bola súčasťou práve týchto opráv. Stavebná sezóna sa na cestách Košického kraja na tento rok končí, v rekonštrukciách bude župa naplno pokračovať hneď, keď to počasie dovoľí. Tak zatiaľ bezpečne.

Pri Košiciach vyrastie prvé stredoškolské mestečko v kraji

Technologický campus je reakciou aj na príchod investora Volvo, pribudne pri Strednej odbornej škole priemyselných technológií v Šaci.

Revolúcia vo vzdelávaní - Košický kraj bude mať prvý študentský campus! Na moderný vzdelávací komplex za približne 40 miliónov eur sa premení Stredná odborná škola priemyselných technológií v Košiciach-Šaci. Čo si vlastne predstaviť pod slovom campus? Okrem školy bude areál tvoriť aj výskumné centrum, laboratória, zázemie pre startupy, nové športoviská či oddychové zóny. Plánovaná rekonštrukcia je reakciou aj na príchod

investora Volvo do Košického kraja. Cieľom je poskytovať excelentné vzdelanie, a to v oblasti automobilových technológií, ako aj pri príprave hutníkov, strojárrov a elektrotechnikov. Kapacita novej internátnej školy by mala byť 1 500 až 2 000 študentov. Projekt je rozdelený do viacerých etáp. Prvá fáza za 8,5 milióna eur by mala byť financovaná prevažne z eurofondov. V nej je plánovaná rekonštrukcia hlavnej budovy a dielne, kde

bude aj trenážer spoločnosti Volvo. Obnoví sa jedáleň a pribudne nová konferenčná sála. V druhej fáze, ktorá bude podľa predbežných odhadov stáť 31,5 milióna eur, plánuje kraj obnoviť ďalšie dielne a haly, námestie či športoviská. V rámci nej pribudnú aj nájomné byty, chodníky, cesty a parkovacie miesta. Campus v budúcnosti prepojí zamestnávateľov, začínajúcich podnikateľov, startupistov, univerzity, komunity a ďalšie organizácie v regióne.

Ste pripravení na jedinečný zážitok? Príďte do KlimaParku Kysak!

Najväčšie audiovizuálne envirocentrum na východnom Slovensku sa teší obľube. Ponúka netradičné a zábavné formy vzdelávania environmentálnej výchovy.

Haló, máme novinky pre tých, ktorých zaujíma ochrana našej planéty. Interaktívna miestnosť, 4D panoramatické kino, LED stena či zelená strecha, ktorá zachytáva zrážkovú vodu. To všetko je súčasťou osvetového envirocentra na východnom Slovensku s rozlohou 319 m². KlimaPark sa nachádza v areáli župnej školy v prírode v Kysaku. Napriek tomu, že župný KlimaPark otvoril svoje brány tesne pred letnými prázdninami, navštívilo ho už vyše 7 000 ľudí. Záujem kraj veľmi teší, lebo ide o naozaj unikátny

projekt najmä pre mladú generáciu, ktorú chce župa aj týmto spôsobom povzbudzovať k ochrane našej planéty. Tak sa postavte z lavíc a prídte aj vy zažiť unikátnu hodinu environmentálnej výchovy. Návštevu envirocentra si viete jednoducho rezervovať cez formulár na stránke www.klimapark.sk. Dozviete sa tu viac o zmenách klímy, jej negatívnych dopadoch, ako aj opatreniach zameraných na ochranu životného prostredia. Interaktívna miestnosť KlimaParku prináša autentický záži-

tok z intenzívnych zrážok, poukazuje na prírodné katastrofy súvisiace s osídľovaním, rozvojom priemyslu, produkciou nadmerného množstva odpadu či topením ľadovcov. Vďaka audiovizuálnym prvkom môžete tieto situácie sledovať tak, akoby si bol priamo v centre diania. KlimaPark Kysak je otvorený celoročne, slúži žiakom i verejnosti, ale aj na organizáciu konferencií, táborov, školských výletov či seminárov.

Máme výsledky biomonitoringu z okolia Turne nad Bodvou

Košická župa požaduje sprísniť emisné limity pre zdroje znečisťovania ovzdušia.

Počuli ste už niekedy o dioxínoch? Košická župa zrealizovala biomonitoring, ktorý v okolí cementárne v Turni nad Bodvou potvrdil prítomnosť týchto látok v životnom prostredí. Podľa odborníkov je potrebné situácii okamžite venovať pozornosť. Na Úrad KSK bolo v posledných rokoch doručených niekoľko sťažností na zhoršenú kvalitu životného prostredia v lokalite. Obyvatelia 13 obcí z okolia Turne nad Bodvou sa sťažovali na horšie ovzdušie, čierny prach v záhradách, zápach a zvýšenú chorobnosť. Tieto podnety si župa

vypočula a rozhodla sa konať, hoci jej kompetencie sú v tejto oblasti obmedzené. Kraj podal projekt zameraný na biomonitoring územia a získal dotáciu z Environmentálneho fondu vo výške 85-tisíc eur. Cieľom bolo zistiť vplyv výrobných prevádzok na pôdny ekosystém a potravinový reťazec, ktorý ovplyvňuje kvalitu života obyvateľov a životné prostredie. Výskum realizovala spoločnosť ekolive s.r.o. Skúmala pôdu, sedimenty, mach, kôru stromov či mlieko. Okrem iného aj vajcia z blízkej obce Zádiel. Tie obsahovali dioxíny a dioxínom podobné PCB

látky, ktorých hodnota bola prekročená takmer 5-násobne. Zdravotným rizikom môže byť v závislosti od hmotnosti človeka konzumácia už aj jedného takéhoto vajca týždenne. Dioxíny poškodzujú imunitný a hormonálny systém, podporujú rast nádorov a negatívne vplyvajú napríklad aj na srdcovo-cievnu a nervovú sústavu. Podľa Enviroportálu rezortu životného prostredia sú to najjedovatejšie chemikálie, ktoré kedy človek vyprodukoval.

Čo požadujeme?

sprísniť emisné limity pre zdroje znečisťovania ovzdušia

inštalovať špecifické koncové zariadenia na znižovanie emisií v zmysle záverov o najlepších dostupných technikách

prehodnotiť používané tuhé alternatívne palivá z pohľadu ich kvality

upraviť výšku sankcií za opakované porušenia podmienok a interval vykonávania kontrol

vysadiť stromy v okolí cementárne

nepretržite monitorovať emisie dioxínov

Cestujte výhodnejšie s predplatnými a prestupnými lístkami

Cestujúci regionálnymi autobusmi na východe Slovenska majú od augusta k dispozícii nové druhy cestovného. Pribudli prestupné lístky aj predplatné časové lístky, ktoré sú pre pravidelných cestujúcich najvýhodnejšie.

V regionálnej autobusovej doprave na východnom Slovensku platí od 1. augusta 2024 zónová tarifa. Cestujúci si už nemusia kupovať nový lístok pri každom nástupe, k dispozícii sú predplatné lístky od jednodňového až po ročný, čo je veľkou výhodou pre pravidelných cestujúcich. Ďalšou novinkou sú výhodné prestupné lístky, platné na dva spoje. Novinky zaviedol Košický a Prešovský samosprávny kraj u všet-

kých svojich zmluvných autobusových dopravcov, ktorými sú: ARRIVA Michalovce, eurobus, SAD Humenné, SAD Poprad, SAD Prešov SK.

O zónovej tarife

Zavedenie zónovej tarify IDS Východ je prvým krokom pre budúcu tarifnú integráciu so železničnou dopravou

a mestskými dopravami na východnom Slovensku. Územie východného Slovenska je rozdelené na 130 zón, pričom cestujúcim sú dostupné nové produkty, ktoré doteraz v regionálnej autobusovej doprave chýbali. Prestupný lístok umožňuje cestovať za cenu priameho spojenia a časové predplatné lístky (mesačné, štvrtročné, polročné, ročné) ponúkajú neobmedzené cestovanie v zónach alebo po celom východnom Slovensku. Predplatné cestovné zvyhodňuje pravidelných cestujúcich. Všetky sociálne zľavy ostali zachované, vrátane výhod pre darcov krvi, tehotné ženy a rodiny s deťmi počas víkendov a sviatkov. V platnosti ostalo aj uznávanie dopravných kariet v rámci „Slovenského pasu.“

Predplatné lístky

Najväčším prínosom zónovej tarify sú časové predplatné lístky, ktoré sú pre pravidelných cestujúcich najvýhodnejšie. Zakúpiť si ich môžu na 30, 90, 180 alebo 365 dní. Predplatný lístok umožňuje neobmedzené cestovanie v rámci vybraných tarifných zón. Cestujúci si tak môžu zvoliť zóny, ktorými pravidelne prechádzajú. Pre tých, ktorí cestujú na dlhšie vzdialenosti, sú v ponuke celosieťové predplatné lístky, ktoré pokrývajú celé územie východného Slovenska, teda všetky tarifné zóny IDS Východ. Zónové predplatné lístky si cestujúci zakúpia tak, že si na základe tarifnej schémy navolia konkrétne zóny, ktorými pravidelne prechádzajú a lístky si zakúpia v zákazníckom centre dopravcu alebo v mobilnej aplikácii. U vodiča je možné iba predĺžovanie platnosti lístka o rovnaké časové obdobie. Jedine jednodňový lístok je možné zakúpiť u vodiča. Nosičom predplatných lístkov je výhradne dopravná karta s menom a fotografiou cestujúceho. Výška cestovného je významne nižšia ako dennodenné zakupovanie jednotlivých ciest. V prípade mesačného lístka ide o 30-násobok jednorazového cestovného a v prípade ročného lístka ide o 230-násobok cestovného. Predplatné lístky sú dostupné v troch verziách – základný, zľavnený a osobitný. Základný znamená plnú cenu cestovného, zľavnený znamená 50% zľavu a osobitný až 80% zľavu.

Príklad ako môže cestujúci ušetriť s predplatným lístkom na trase Michalovce - Košice:

Platba za jednorazový lístok v hotovosti:

Cestovanie tam a späť každý pracovný deň (20 dní v mesiaci, čo je 40 ciest). Cena: **160 €** (4,00 € na jednu cestu).

Platba za jednorazový lístok z dopravnej karty:

Cestovanie tam a späť každý pracovný deň (20 dní v mesiaci, čo je 40 ciest). Cena: **136 €** (3,40 € na jednu cestu).

30-dňový predplatný lístok:

Cestovanie tam a späť každý pracovný deň (20 dní v mesiaci, čo je 40 ciest). Cena: **99 €** (2,47 € na jednu cestu).

90-dňový predplatný lístok:

Cestovanie tam a späť každý pracovný deň (20 dní v mesiaci, čo je 40 ciest). Cena: **249 €** (83 € mesačne, čo znamená 2,07 € na jednu cestu).

Navyše sú predplatné cestovné lístky na 8 a viac zón celosieťovo platné, čo znamená neobmedzené cestovanie regionálnou autobusovou dopravou po celom východnom Slovensku podľa časovej platnosti lístka. Zároveň platí: „Čím dlhšia platnosť, tým lacnejšie cestovanie“.

Prestupné lístky

Ďalšou významnou novinkou sú prestupné lístky. Tie odstraňujú nespravodlivosť pre tých cestujúcich, ktorí nemajú priame dopravné spojenie, sú s ohľadom na linkové vedenie odkázaní na prestupy a museli si doteraz kupovať ďalší cestovný lístok, čím bolo pre nich cestovné drahšie. Nová tarifa umožňuje zakúpiť si na dopravnú kartu priamo u vodiča prestupný lístok v rovnakej cene ako by bola pri priamom spojení.

Príklad úspory s prestupným lístkom:

Ak napríklad niekto cestuje z Bardejova do Košíc s prestupom v Prešove, samostatné lístky by stáli 6,50 eura, no

s prestupným lístkom cez dopravnú kartu cestujúci zaplatí len 4 eurá. Aby bol prestupný lístok platný, cestujúci musí na prvom spoji oznámiť vodičovi prestupnú zastávku, konečný cieľ cesty a zaplatiť za lístok dopravnou kartou. Na ďalšom spoji stačí už len priložiť dopravnú kartu k čítačke.

Jednodňové lístky

Pre tých, ktorí plánujú počas dňa absolvovať viacero jзд, sú v ponuke jednodňové lístky. Tie umožňujú neobmedzené cestovanie v rámci celého východného Slovenska až do konca daného dňa. Jedine jednodňový lístok je možné zakúpiť aj u vodiča, ale iba pri platbe z dopravnej karty. K dispozícii je základný (plná výška cestovného), zľavnený (50% zľava), aj osobitný (80% zľava) jednodňový lístok.

Dopravné karty a virtuálne karty

Na nákup predplatných a prestupných lístkov je potrebná dopravná karta, ktorá môže byť fyzická alebo virtuálna. Klasickú fyzickú dopravnú kartu si cestujúci môže vybaviť online cez mobilnú aplikáciu UBIAN alebo v zákazníckom centre dopravcu na stanici. Virtuálnu dopravnú kartu je možné si vybaviť iba cez aplikáciu UBIAN u dopravcov ARRIVA Michalovce, SAD Poprad a SAD Prešov SK. Dopravná karta vydaná ktorýmkoľvek dopravcom zapojeným do tarifného systému IDS Východ platí bez obmedzení u všetkých zmluvných dopravcov. Cestujúci si môžu dopravnú kartu nielen zakúpiť, ale aj spravovať a dobíjať online cez e-shop na stránke www.ubian.sk.

ISIC karty

Pri študentov je dôležité vedieť, že ISIC karty fungujú podobne ako dopravné karty, ale viažu sa na dopravcu, u ktorého bola karta prvýkrát použitá. Na preukaz ISIC je možné nahrávať všetky druhy cestovných lístkov. Študenti majú k dispozícii zľavnené cestovné.

Kalkulačka cestovného

Cestujúci si môžu cenu cestovných lístkov pre konkrétne spojenia jednoducho overiť pomocou online kalkulačky cestovného na stránke idsvychod.sk (kalkulačka momentálne funguje pre priame spojenia).

Reklamácie a podnety

Ak dôjde k problému, ako napríklad vydaniu nesprávneho cestovného lístka alebo chybe na dopravnej karte, cestujúci môžu podávať reklamácie prostredníctvom e-mailu na info@idsvychod.sk, telefonicky na infolinke IDS Východ 0940 999 181 alebo osobne v pokladniach dopravcov. Pri reklamácii je potrebné doložiť buď fotografie lístkov, alebo presné údaje o ceste a číslo dopravnej karty.

Zmeny v cenách cestovného

Zónová tarifa priniesla aj zmeny vo výške cestovného. Pre pravidelných cestujúcich je najvýhodnejším riešením využívať predplatný lístok. Platí, že čím častejšie cestujúci používa predplatný lístok, tým výhodnejšia je jeho cena v prepočte na jednu cestu.

Zľavy pre cestujúcich

Zľavnené cestovné — 50 % zľava:

- dieťa do 16 rokov
- sprievodca dieťaťa do 6 rokov*
- žiak/študent do 26 rokov
- TZP, TZP-S
- senior od 63 rokov
- sprievodca TZP-S*
- rodič za účelom sprevádzania alebo návštevy zdravotne znevýhodneného dieťaťa*

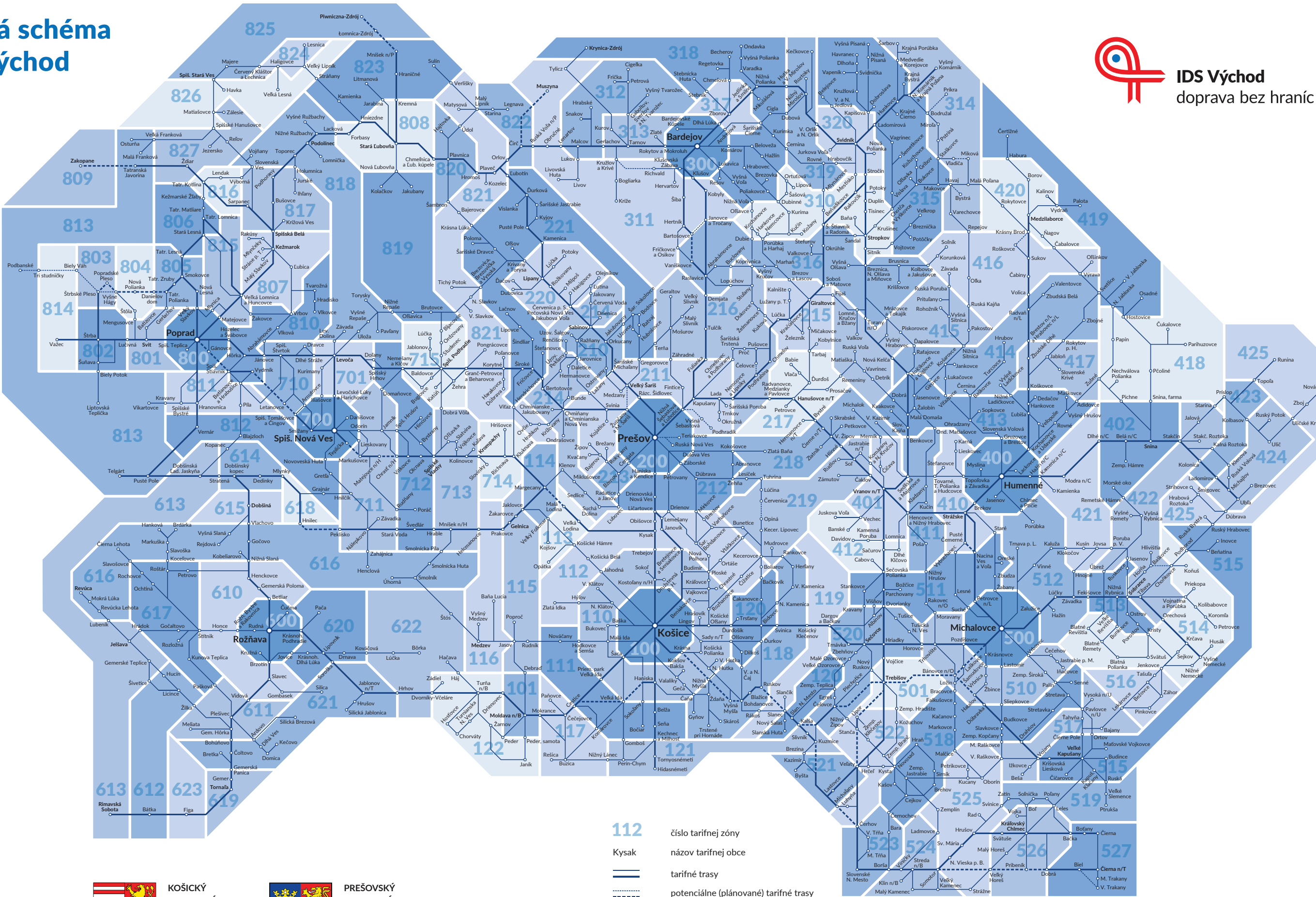
*Bez nároku na mesačný, štvrtročný, polročný a ročný zľavnený lístok.

Osobitné cestovné — 80 % zľava:

- občan od 70 rokov
- tehotná žena
- držiteľ minimálne zlatej Janského plakety

Víkendové cestovné — 1 euro/osobu: pre členov rodiny s deťmi do 16 rokov počas víkendov a sviatkov. Každý člen rodiny zaplatí za cestu na spoji 1 euro, bez ohľadu na dĺžku trasy.

Tarifná schéma IDS Východ

KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

112

Kysak

tarifné trasy

potenciálne (plánované) tarifné trasy

číslo tarifnej zóny

názov tarifnej obce

tarifné trasy

potenciálne (plánované) tarifné trasy

Tarifná schéma IDS Východ pozostáva z tarifných zón, tarifných trás a tarifných obcí a slúži výlučne na účel výpočtu cestovného. Znárodné objekty sú zámerne schematizované a nezodpovedajú realnej topografii dopravnej siete.

Súčasťou tarifného systému IDS Východ sú momentálne spoje regionálnej autobusovej dopravy ARRIVA Michalovce, eurobus, SAD Humenné, SAD Poprad a SAD Prešov SK. Cieľom je rozšírenie tarifného systému na železničnú a mestskú dopravu.

Títo východniari sú našou inšpiráciou

Október je o tých, ktorí nás viedli, učili a sprevádzali po celý život. Mesiac úcty k starším župa oslávila s tými skôr narodenými v Trebišove, Rožňave, Košiciach, Spišskej Novej Vsi

a Michalovciach. Ocenila aktívnych seniorov, ktorí sú inšpiráciou pre všetkých. Odborníci poradili, ako sa nenechať nachytať na hruškách a ako si udržať pevné zdravie čo najdlhšie.

V Košickom kraji spojil október všetky generácie. Mladší ukázali svoj talent starším, tí im na oplátku venovali veľa úsmevných spomienok aj zopár životných rád.

Rekonštrukcia v Subsidii Rožňava ušetrí peniaze aj životné prostredie

Župa ukončila ďalší projekt zameraný na úsporu energií, tentoraz v špecializovanom zariadení a zariadení pre seniorov na Gemeri.

Peniaze, peníze, peneži... Košický kraj reaguje na zvyšovanie cien energií. Aj preto postupne zavádza udržateľné riešenia vo svojich zariadeniach. Jedným z nich je špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov Subsidium Rožňava. Obnova zahŕňala zateplenie fasády a strechy, výmenu okien či modernizáciu vykurovacej sústavy. Upravila sa aj plynová kotolňa a inštalovala nová fotovoltaika. Po novom bude zariadenie využívať 12 % energie z obnoviteľných zdrojov.

Celková spotreba primárnej energie sa zníži o polovicu. Náklady na projekt sú dokopy 5 400 000 eur. Projekty garantovanej energetickej služby vedú k rekonštrukciám župných sociálnych zariadení, kde kraj zavádza najnovšie štandardy energetickej úspornosti. Takto si plní svoje záväzky a povinnosti voči regiónu nielen v oblasti starostlivosti o najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. Rekonštrukciou už v rámci projektu garantovanej

energetickej služby prešli župné zariadenia Jasanima v Rožňave či Regína v Kráľovciach. Postupne by sa obnovy mali dočkať aj iné zariadenia sociálnych služieb v Košickom kraji, napríklad DSS Lidvina a Harmonia v Strážskom alebo DSS Idea v Prakovciach. Za veľmi dôležité považuje župa aj investovanie do inovácií a technológií, ktoré v budúcnosti dokážu pre kraj zabezpečiť čiastočnú energetickú sebestačnosť.

Župná hala pomôže športovcom na Spiši

Volejbalisti, basketbalisti a florbalisti v Spišskej Novej Vsi budú môcť rátať góly, body a sekundy aj na novom športovisku. Košický samosprávny kraj im umožní trénovať a súťažiť vo svojej telocvični pri Gymnáziu, Javorová 16 v Spišskej Novej Vsi.

Mladí športovci do 23 rokov získajú vďaka župe lepšie podmienky na tréning aj súťaže. Zastupiteľstvo KSK na zasadnutí 28. októbra 2024 odsúhlasilo, aby školskú halu využívali Volejbalový klub Spišská Nová Ves, o. z., Športový klub basketbalu dievčat Spišská Nová Ves, Floorball club Young Arrows Spišská Nová Ves, ale aj florbalisti zo Športového klubu FbK Kométa Spišská Nová Ves a basketbalisti klubu BK 04 AC LB Spišská Nová Ves. K dispozícii budú mať novú multifunkčnú halu, ktorej výstavbu ukončil kraj len tento rok pred letom. Má rozмеры 65 krát 26 metrov a tvoria ju dva výškovo rozdielne bloky. Súčasťou sú okrem iného aj šatne s kapacitou pre 80 športovcov. Multifunkčné športovisko možno využiť pre kolektívne športy ako volejbal, tenis, futsal, hádzanú, basketbal či florbal. A čo by to bol za zápas bez fanúšikov - vďaka teleskopickým tribúnám sa ich do školskej haly zmestí až 125. Župa prenajala priestory z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Správe telovýchovných zariadení (STEZ), príspevkovej organizácii mesta Spišská Nová Ves. Tá od roku 1996 zabezpečuje kompletnú správu a prevádzku mestských športovísk. Halu bude môcť využívať do 31. augusta 2025 za ročné nájomné vo výške 8 eur za m², okrem toho uhradí aj prevádzkové náklady.

Dajte nám vedieť: Zistujeme záujem o župné športoviská

Kluby, aj amatérski športovci z Košického kraja, hláste sa! Zistujeme záujem o prenájom župných športovísk. Vyplňte dotazník, pomôžete tým vytvoriť najvhodnejšie podmienky prenájomu.

Priority poslancov KSK

Aké sú vaše ciele v aktuálnom volebnom období? Čo by ste chceli presadiť z pozície poslanca KSK?

Štefan Laský

nezávislý kandidát

Teší ma, že mi občania dali dôveru a mohol som sa stať súčasťou rozvoja Košického samosprávneho kraja. Som členom komisie regionálneho rozvoja aj finančnej komisie, ktorá sa zaoberá rozpočtom župy, kde citlivo preberáme investície do rôznych projektov na rozvoj turizmu, ciest, dopravy i školstva. Školstvo vnímam ako svoju prioritu, pretože kvalitné vzdelanie je základom pre dobrú budúcnosť. A aby sa tu mladí ľudia mohli zamestnať a tvoriť hodnoty, musíme

podporovať aj investorov, ktorí tvoria dôležitú súčasť nášho kraja pre tvorbu pracovných príležitostí. Ako člen cirkevnej komisie budem podporovať zachovanie a rozvoj kultúrneho a náboženského dedičstva. Je dôležité, aby rôzne cirkevné spoločenstvá v kraji medzi sebou naďalej spolupracovali a tvorili vedomostné, kultúrne a duchovné hodnoty nášho kraja.

Roman Matoušek

nezávislý kandidát

Moja vízia pre Košický samosprávny kraj je postavená na konkrétnych krokoch, ktoré nám pomôžu napredovať. Verím, že len spojením vzdelania, inovácií a podpory kultúry pre tých, ktorí to najviac potrebujú, môžeme vytvoriť prosperujúcu a inkluzívnu spoločnosť a aj zelenú budúcnosť. Mojmí zámermi sú podpora duálneho vzdelávania, sociálnych podnikov, smart projektov, inklúzia dlhodobo nezamestnaných, ochrana životného prostredia, zelené

projekty a vybudovanie cykloturistických trás. Podporou umenia chcem prispieť k edukácii, ktorá nám umožní pochopiť a rešpektovať iné kultúry, ale aj si vážiť hodnoty, ktoré tvoria naše vlastné korene. Verím, že empatia a tolerancia sú základom silnej, modernej a súdržnej spoločnosti. Spoločne môžeme premeniť Košický kraj na región príležitostí, inklúzie a udržateľnosti.

Ladislav Molnár

SZÖVETSÉG, ALIANCIA

Medzi moje priority patrí skvalitnenie života ľudí a zníženie ekologickej záťaže nielen v okolí cementárne, ale aj v okolí Košíc. Ide o tému, ktorú inicioval náš poslanecký klub. Veľmi ma teší, že naša poslanecká iniciatíva vybudovania nového mosta pri Mokranciach padla na úrodnú pôdu a vďaka Košickému samosprávne kraju sa pracuje na jeho realizácii. Hľadám riešenia problému cestných komunikácií v okolí železniární a Veľkej Idy, ktoré sú v katastrofálnom

stave. Aj keď tieto cesty nepatria pod správu župy, musíme ako poslanci apelovať na zodpovedné orgány a samosprávy, aby sa k tomuto problému postavili a našli východisko. Týka sa to aj ciest v okolí novej fabriky Volvo, kde denne cestujú tisíce obyvateľov z celého kraja. Kvitujem aktivnosť župy k investíciám a podpore regionálneho turizmu a budem sa snažiť, aby sa ďalšie rozpracované projekty dočkali realizácie.

25. 11. - 22. 12. V KOŠICIACH

ŽUPNÉ VIANOČNÉ TRHY

V KATOVEJ
BAŠTE Hrnčiarska 7,
Košice

KSK KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

ŽUPNÉ VIANOČNÉ TRHY 2024

15:00 - 22:00

25. 11. Katarínska zábava

Otvorenie trhov

17:00 Rendošovci
Ľudové zvyky a tradície: škola tanca
s detskými a dospelými folklórnymi
súbormi

20:00 **Marián Čekovský Band**

26. - 28. 11.

17:00 Hrá DJ

29. 11.

17:00 Divadlo Actores: predstavenie
Arthurova kapela

20:00 **Hvizdošovci**

30. 11. Na Ondreja

17:00 Ľudové zvyky a tradície s detskými
a dospelými folklórnymi súbormi,
tvorivé dielne

20:00 **Lukáš Adamec**

1. - 3. 12.

17:00 Hrá DJ

4. 12. Na Barboru

17:00 Ľudové zvyky a tradície s detskými
a dospelými folklórnymi súbormi

20:00 **Ľudová hudba Stana Baláža**

5. 12.

17:00 Hrá DJ

6. 12. Na svätého Mikuláša

17:00 Ľudové zvyky a tradície s detskými
a dospelými folklórnymi súbormi
Fotenie s Mikulášom
vo Vianočnom domčeku

20:00 **Peter Cmorík Band**

7. 12.

17:00 Fotenie s Mikulášom
vo Vianočnom domčeku
Hrá DJ

20:00 **Peter Bič Projekt**

8. - 12. 12.

17:00 Hrá DJ

13. 12. Na Luciu

15:00 Sprievod Lucíí centrom mesta
z Katovej Bašty

17:00 Ľudové zvyky a tradície s detskými
a dospelými folklórnymi súbormi

20:00 **FS Železiar a hostia**

14. 12.

17:00 Hrá DJ

20:00 **Tina**

15. - 19. 12.

17:00 Hrá DJ

20. 12.

16:00 Benefičná kapustnica
s Gabom Kocákom

20:00 **Hrdza**

21. 12.

17:00 Hrá DJ

20:00 **DJ EKG**

22. 12. Vianočný karneval na klzisku

17:00 Tom a Elo

STÁLE ATRAKCIE:

Vianočný domček
Vianočná pošta
Benefičný punč pre Nadáciu KSK

Zmena programu vyhradená. Viac informácií nájdete na vucke.sk.

VSM VÝCHODOSLOVENSKÉ
MÚZEUM
V KOŠICIACH

Košice
region
turizmus

**CENTRUM
KULTÚRY
KOŠICKÉHO
KRAJA**

Košice-Staré Mesto
Mestská časť

VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM V KOŠICIACH

JAPONSKÍ SAMURAJI

OD 6. DECEMBRA 2024

Dajte nám vedieť: Zistujeme záujem o župné športoviská

Kluby, aj amatérski športovci z Košického kraja, hláste sa! Zisťujeme záujem o prenájom župných športovísk. Vyplňte dotazník, pomôžete tým vytvoriť najvhodnejšie podmienky prenájmov.

20. - 23. 11. 2024 / Rok na Gemerí

Zimný festival zvykov a obyčají už po 29. krát predstaví zvyky unikátneho obdobia – adventu. Je bohatý na tradície, ktoré naši predkovia kedysi vykonávali iba pred Vianocami. V Dome tradičnej kultúry Gemera v Rožňave zažijete remeselnícke dielne, tanečné domy, koncerty tradovanej aj etno muziky, varenie gemerských špecialít aj pokusy o slovenské rekordy v ručnom tkaní „pokrovca“ či ťahaní štrúdle.

Vianoce v kraji

Župné kultúrne organizácie lákajú v decembri na voňavé, tradičné aj zvučné aktivity. Napríklad, podujatie Vianočné oblátky vám ulahodí v Múzeu Spiša v Spišskej Novej Vsi. Kračúnska chyža ukáže zvyky v Múzeu a kultúrnom centre južného Zemplína v Trebišove, Vianoce v múzeu zažijete v Baníckom múzeu v Rožňave. Klasická hudba odznie v letohrádku Dardanely v Markušovciach a predajná výstava Remeselníckeho inkubátora Rožňava poteší v Dome tradičnej kultúry Gemera.

Viac informácií nájdete na webových stránkach a sociálnych sieťach kultúrnych organizácií Košického samosprávneho kraja.

Milí čitatelia, toto sú výhercovia z predchádzajúceho čísla: : **Valentína Róthová, Aneta Šimoňáková.**

Súťaž

Ak ste si pozorne prečítali článok o biodiverzite, budete vedieť odpovedať na otázku: **Koľko litrov vody ročne zadržíme vďaka opatreniam v lesoch Gemera a Spiša?** Správnu odpoveď nám pošlite e-mailom na tlacove@vucke.sk do **30. 11. 2024**. Dvaja výhercovia získajú šnúrku na kľúče, zápisník, sklenenú fľašu, plátenú tašku. Účastníci prihlásením sa do súťaže a splnením podmienok dávajú KSK svoj súhlas so spracovaním osobných údajov, ktorými sú poskytnuté identifikačné údaje účastníka súťaže (meno, priezvisko, e-mail, adresa trvalého pobytu, telefónne číslo). Tieto osobné údaje budú spracované výlučne na účely realizácie súťaže a odovzdania výhry.